

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO I ⁹ /70% - AUTORIZZAZIONE DCSP/III/40509/91/5681/102/
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
PODUREDNIŠTVO:		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA
		Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni t/rn 11234499
		Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Ljubimo svojo župnijo

Ko je sv. oče v eni izmed novembarskih nedelj letos obiskal številno rimsko župnijo nadangela sv. Mihaela, je številnim vernikom ob slovesu zaklical: »Ljubite svojo župnijo!« Mislim, da ta klic velja vsem župnijam sveta in posebej še našim primorskim župnijam, ker se včasih zdi, da ljubezen do lastne župnijske družine pojema in se vezi med člani te osnovne verske skupnosti vedno bolj rahljajo.

In vendar je župnija naša duhovna družina s skupnim domom farno cerkvijo, s skupno oltarno mizo, kjer se verni ljudje zbirajo, da jim dušni pastir oznanja življenjske smernice nauka, ki so ga apostoli zapisali v evangelijih. To je zveličavni nauk odrešenja, ki v nobenem drugem ni zveličanja. Kjer ta nauk zavračajo in ga ne sprejemajo, se vsakdanje življenje vedno bolj spreminja v jamo razbojnikov.

Ljubimo svojo župnijo! V njej smo bili po krstu vcepljeni v Kristusovo Cerkev, postali smo božji otroci in po njej so bila naša imena vpisana v knjigo večnega življenja.

Ljubimo svojo župnijo! V njej smo se pripravljali na prvo spoved, da po tem zakramentu usmiljenja vemo, kam se zateči, če smo z grehi prelomili vez z Bogom.

Ljubimo svojo župnijo! Pod vodstvom dušnega pastirja ali njegovih pomočnikov smo se pripravljali na prvo sv. obhajilo in se ob lepem prazniku vse farne družine srečali z evharističnim Kristusom in se še naprej srečujemo z njim, da dobimo moč proti grehu in vsemu slabemu.

Ljubimo svojo župnijo! V njej so naši starši in njih predniki sklepali zakonsko zvezo in dobivali nedeljo za nedeljo moč, da so ostali trdni v medsebojni zvestobi kljub viharjem, ki so udarjali ob stene družine.

Ljubimo svojo župnijo! V skupnem domu farne cerkve smo se poslavljali od svojih dragih. Vse njih življenje je bilo orošeno z božjim blagoslovom, ki so ga prejeli v skupnem domu farne cerkve. Kot smo v materinem jeziku klicali s prvimi besedami svojo mater in očeta, tako je duhovnik tudi ob slovesu od vernikov blagoslovljal zemeljske ostanke in priporočal Bogu brata ali sestro božjemu usmiljenju.

Ljubimo svojo župnijo! Mnogi so bili pod silo razmer iztrgani iz svoje rojstne župnije. Ustanovitev lastne nove družine, delovni pogoji so jih presadili v drugo župnijo. Naj ne pozabijo svoje rojstne župnije in naj jo radi obiščejo. Naš svetniški kandidat škof Friderik Baraga, ko se je vračal z misijonskega polja med Indijanci v Severni Ameriki, je vedno rad obiskal svojo rojstno farno cerkev in pokleknil pri krstnem kamnu in se zahvalil za božje darove, ki jih je v rojstni fari prejel.

Ljubimo pa tudi svojo novo žu-

pnijo, kamor smo se preselili, vključimo se vanjo. Redno prihajamo k nedeljski sv. maši in tudi radi pomagamo duhovniku po svojih močeh, saj danes, ko smo tako obubožani duhovnikov, moramo navadni verniki priskočiti na pomoč v dušnem pastirstvu. Pomagajmo, kjer je potreba, pri skrbi za cerkev, pri širjenju našega tiska, pri pripravi na prvo obhajilo in birmo, kjer je potreba.

Ljubimo svojo staro ali novo župnijo! Z veseljem, velikodušno, požrtvovalno!

C.K.

Dežela za pomoč Hrvaški

Deželni odbor je odobril 250 milijonov lir kot prvo pomoč za hrvaške begunce, ki jih je v naši deželi 500, zlasti otrok. Nastanjeni so v Cervignanu, Lignanu in v nekaterih drugih krajih.

Nov poskus monopola med Slovenci v videmski pokrajini

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je na svoji zadnji seji, ki je bila v torek, 26. novembra, obravnaval tudi nekatere vidike organiziranega življenja Slovencev v videmski pokrajini. Med drugim je bila predmet diskusije tudi pobuda za nekakšno skupno zastopstvo vseh društev, manjšinskih ustanov in izvoljenih predstavnikov v Benečiji pod okriljem ene same organizacije. To se je pripravljalo brez sodelovanja in vednosti Sveta slovenskih organizacij, kar meče čudno luč na vse deklaracije o pripravljenosti na pluralizacijo našega javnega življenja. Toliko bolj je taka pobuda vprašljiva na področju, ki je izredno delikatno in ne prenese — kot se je to tolikokrat izkazalo v preteklosti z negativnimi posledicami, katerih se ne bo dalo odpraviti — nobene oblike monopola. SSO se čudi takemu načinu dela in ga odločno zavrača, ker uvaža metode, ki so preživele in ogrožajo ne samo pravo samostojnost vsakega organiziranega življenja v Benečiji, temveč hromijo tudi druge pobude. Za videmsko pokrajino, ki se šele poteguje za svoje osnovne manjšinske pravice, se moramo boriti vsi, brez predznakov politične ali idejne narave. SSO je namreč prepričan, da slovenskim ljudem v videmski pokrajini ne more škoditi pluralistična razvejanost vsega javnega življenja, in zato pričakuje, da bodo slovenske organizacije zavrile tako enoumno krovnost in da si bodo znale ustvariti tako lastno predstavnost, ki bo spoštovala različno idejno in politično usmerjenost tako posameznikov kot organizacij.

Trst, Gorica, Videm, 28.11.1991

Svet slovenskih organizacij

Sankcije samo še za Srbijo

Ponedeljkov vrh ministrov dvanajsterice je prinesel težko pričakovano odločitev: sankcije proti nekdanjim jugoslovanskim republikam so preklicane za vse, razen za Srbijo in Črno Goro. Razveljavitev naj bi veljala tudi za nazaj, kar daje možnosti denarnih nadomestil za izgubljene posle, res pa je, da določene omejitve ostajajo za kmetijske izdelke. Sicer pa pogodba med Jugoslavijo in ES poteče konec leta, kar pomeni, da bo ES pogodbe obnavljala le s posameznimi državami oz. republikami, če Evropa Slovenije in Hrvaške ne bo priznala po 10. decembru (ko se izteče dvomesečni rok za rešitev YU krize) ali po 18. decembru, ko bo naslednji vrh dvanajsterice.

Tudjman, ki so se mu z odstranitvijo Parage in Jastreba zamajala tla pod nogami, obljublja volitve, ko bo nastopil mir. Podpredsednik hrvaške vlade napoveduje, da bo to še letos. Hrvaška ni Evropi in Vanceu na voljo odstranila le skrajnega desničarja Parage in sklenila napraviti red med paravojaškimi strankarskimi formacijami, ampak je pripravljena glede modrih čelad narediti tudi kompromis in sicer tako, da naj bi te prišle le na krizna območja in ne na frontno linijo, kot želijo Srbi, pa tudi ne na mejo med obema republikama, kar je sicer bil prvotni hrvaški predlog. Toda tak predlog zdaj odbija jo samozvane srbske krajin, nad katerimi tudi Milošević nima popolnega vpliva.

Posebni odposlanec generalnega sekretarja ZN Vance je v nedeljo zopet pripotoval v Beograd in se tam sestel s Kadijevičem in Miloševićem, (se nadaljuje na 2. strani)

Kamen spotike v slovenski ustavi

Slovenski parlament pripravlja novo ustavo Republike Slovenije. Vsa določila so že sprejeta. Zataknilo se je pa ob zakonu o pravici ženske do abortusa. Opozicija hoče, da ta pravica pride v ustavo kot temeljna pravica slovenske žene. Temu se pa upirajo druge stranke, posebno še krščanski demokrati in kmečka stranka. Ti hočejo, naj se ta zadeva uredi kasneje s parlamentarnim zakonom, podobno kot recimo v Italiji, nikakor pa nočejo, da bi to prišlo v ustavni zakon. O tem je Komisija za pravičnost in mir pri slovenski škofovski konferenci izdala posebno Izjavo; v njej med drugim piše:

»Med posebno občutljiva vprašanja sodi vprašanje umetne prekinitve nosečnosti ali splava. Vnašanje tega v razpravo o ustavi je to občutljivo moralno vprašanje docela spolitiziralo. To vprašanje pa je najprej vprašanje etike, tudi tiste, ki jo vsebujejo načela človeških pravic. Hkrati pa je to strokovno vprašanje, vprašanje zdravnikov in njihove etike. Zaupamo stroki, da bo v prihodnje iskala najboljše in tudi etično odgovorne rešitve, zato menimo, da to ni zadeva, o kateri naj odloča ustava. Odklanjamo obtožbe, da hočemo, da bi ustava splav prepovedala. Pričakujemo pa, da bo ustava takšna, da jo bomo mogli imeti za svojo tudi državljani, za katere je splav moralno nedovoljeno dejanje.«

»Človekove pravice so pravice do življenjskih vrednot, brez katerih ni človeka dostojnega življenja. Če bi torej naša ustava jamčila kako »pravico do splava«, bi to pomenilo, da naša ustava razglasa splav za nekaj, kar je samo na sebi dobro...«

Človeško bitje pod materinim srcem je tudi nosilec pravic. Pravica nima torej samo mati, temveč jih ima tudi njen otrok, predvsem najosnovnejšo pravico do življenja. Zato razumemo, zakaj ustave drugih demokratičnih držav in mednarodni dokumenti o človekovih pravicah kake »pravice do splava ne poznajo.«

To je torej zadnji kamen spotike v osnutku slovenske ustave. Če še tega premostijo, bo še pred Božičem parlament lahko sprejel novo ustavo. Opozicija naj se pa zaveda, da kristjan sličnega ustavnega določila res v vesti ne more sprejeti. Zavoljo tega naj opozicija (komunisti in socialisti) res pretehta, ali kaže onemogočiti sprejem ustave zaradi dejanja, ki ga ne samo vsak veren človek, temveč vsak etično občutljiv človek ima za zlo dejanje.

Italija in manjšine

Znano je, da se v Italiji že dolgo vrsto let razpravlja o ustavnih določilih, ki urejajo odnose v državi. Med te spadajo tudi tista, ki zadevajo ureditev manjšinskega vprašanja. Šesti člen republiške ustave namreč pravi: »Republika štiti s posebnimi določili jezikovne manjšine.« Ta člen je zaenkrat prišel do uresničenja le v primeru južnotirolske in francoske manjšine, delno tudi slovenske (šolstvo, čeprav ne povsod). Kot vemo, pa v Italiji žive še druge jezikovne in etnične skupnosti, ki do sedaj sploh niso imele nikakega uradnega priznanja, kaj šele zaščite. Sem spadajo različne skupnosti od Alp do Sredozemlja, kot so Furlani, Franko-Provensalci, Okcitanzi, Sardinci, Grki, Albanci, Hrvatje, itd. Tudi za te skupnosti bi namreč ustavno določilo moralo veljati.

In tako je sedaj končno prišlo v rimski poslanski zbornici do izglasovanja okvirnega zakona za vse te raznolike etnične skupnosti v Italiji. Mimo raznih zakonskih osnutkov je ustavna komisija sestavila skupen osnutek. Zbornica na Montecitoriu je prav pred dobrim tednom z veliko večino izglasovala ta zakon in sicer z nad tri sto glasovi proti tridesetim (misovci in republikanci). Zakon mora biti seveda izglasovan še v senatu, da bo polno veljaven. Prav negotova prihodnost te zakonodaj-

ne dobe pa postavlja v dvom dejansko dokončno odobritev s strani parlamenta.

KAJ DOLOČA NOVI ZAKON

Omenili smo že glavne etnične-jezikovne skupnosti, ki jih novi zakon predvideva. Kaj v bistvu določa ta prvi zakon zanje? Predvsem to, da bodo posamezne deželne uprave razmejile zadevna področja, na katerih bo le-ta veljal. Na splošno zakon najprej določa da bodo tega deležne občine, v katerih dosega te skupnosti najmanj 15% prebivalstva. Nadalje bo manjšinski jezik lahko učni predmet v osnovnih in srednjih šolah. Občine bodo lahko uporabljale manjšinski jezik v svojih uradnih aktih, čeprav bo imel zakonsko veljavo le državni jezik. Prav tako bodo imeli manjšinski jeziki svoje mesto v radiotelevizijskih programih deželne značaja. Poskrbljeno bo tudi za toponomastiko v teh jezikih in za vrnitev prvotnih priimkov, ki so bili poitalijančeni.

Na splošno izgleda izglasovani zakon za manjšine kar dober, saj daje prvič v zgodovini italijanske države uradno priznanje tem jezikom in skupnostim. Seveda bo v veliki meri njegovo izvajanje odvisno od deželnih uprav in politične volje prizade-

(se nadaljuje na 2. strani)

Evropski škofje na izredni sinodi za ponovno evangelizacijo Evrope

Lansko leto v maju je sv. oče Janez Pavel II. na Velehradu vrget v svet potrebo po ponovni evangelizaciji Evrope. Padel je berlinski zid, padla je železna zavesa, ki je po zadnji vojni delila Evropo na dva neprehodna dela; Evropa je zadihala z obema pljučema in z njo tudi Kristusova Cerkev. Prisposoba Cerkve z dvema pljučema je postala resničnost; tako na vzhodu kot na zahodu Evrope je Cerkev znova svobodno zadihala, ko so padli režimi, ki so dušili versko svobodo od leta 1945, v Sovjetski zvezi celo od leta 1917.

Nastopila je svoboda, toda z njo tudi odgovornost, kajti svoboda je tudi odgovornost. Politiki razmišljajo o politični in ekonomski združitvi Evrope, Cerkev mora razmišljati o njeni duhovni in verski enotnosti. Saj je Evropa, hočeš nočeš, zrastle iz krščanskih korenin. Krščanstvo ji je vtisnilo svoj pečat ne samo v cerkvah, v slikarstvu, kiparstvu, literaturi, temveč v celotnem pojmovanju človeka in njegovih pravic. Brez krščanstva bi ne imeli Listine o človekovih pravicah, brez evangelija bi ne imeli sedanje Evrope in njene kulture.

Toda eno so korenine, drugo je se-

danja resničnost, kakor je nastala pod komunističnimi režimi, ki so razglasili vero za opij ljudstva in vse storili, da bi zgradili človeško družbo brez Boga in zlasti brez Kristusa. Zrastle so generacije, ki ne samo da niso krščene, temveč so o Kristusu in veri slišale le uničujočo kritiko in zasmeh.

Ob takšni resničnosti je Cerkev začela svoje sedanje poslanstvo v Evropi: postati pričevalci Kristusa, ki nas je osvobodil. Kako? V ta namen je bila sklicana posebna škofvska sinoda v Rimu, ki se je začela v četrtek, 28. novembra, s slovesnim so- maševanjem v baziliki sv. Petra in nagovorom sv. očeta. Na sinodi sodeluje 137 škofov in kardinalov, ter določeno število gostov in laikov obeh spolov. Med škofi je mariborski škof Fr. Kramberger, med laiki profesor Alojz Rebula. Na sinodo so bili povabljeni kot sodelavci tudi zastopniki drugih krščanskih Cerkva, protestantskih in pravoslavnih, ali ruska pravoslavna Cerkev je vabilo zavrnila in z njo tudi srbska, bolgarska in romunska pravoslavna Cerkev, vabilo pa je sprejel carigrabski patriarh s svojo Cerkvijo. Ruski pravoslavci so vabilo zavrnilo iz dveh iz-

govorov: katoliška Cerkev uganja prozelitizem, to je skuša pridobiti pravoslavne vernike zase, ker je imenovala nekatere škofove v Sovjetski zvezi in celo v Moskvi; drugi razlog je pa spor z uniati zaradi raznih bogoslužnih prostorov, ki jih je Stalin odvzel uniatom in izročil pravoslavcem. Uniati jih hočejo nazaj, pravoslavni jih pa ne dajo.

Kljub tej odsotnosti je sinoda po svojem konceptu in po svojem namenu vseevropska. Predsednik sinode kardinal Lustiger je dejal: »Sinoda pomeni konec stoletnega molka in odpira novo dobo svobodnega dialoga med Cerkvami vzhoda in zahoda.« Ponovna evangelizacija Evrope naj privede do uresničenja avtentičnega občestva narodov, meni kardinal Ruini.

Politiki hočejo ustvariti gospodarsko in politično skupnost Evrope, Cerkev pa želi kulturno in duhovno enotnost evropskih narodov ob priznanju vrednot, izhajajočih iz Kristusovega evangelija.

**IZŠLE SO KNJIGE
GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE
ZA LETO 1992**

Sankcije samo še za Srbijo

(nadaljevanje s 1. str.)

zatem pa naj bi se še s Tudjmanom. Nekateri časopisi so ob tem poročali, da naj bi čete ZN prišle že v tednu dni, kar pa je malo verjetno, in se stacionirale v Bosni, dasi je tudi Slovenija ponudila vojaško letališče v Cerkljah in letališče v Mariboru za podobne namene.

S Hrvati je bil na okrogli mizi v Trstu v nedeljo zadovoljen tudi De Michelis in napovedal socialistično ofenzivo v zunanji politiki v Evropi. Zagotovil je, da bo Evropa opravila svoje, možna je tudi vojaška intervencija. Njegov nemški kolega odločno obljublja priznanje še pred Božičem v navezi Nemčija-Italija-Avstrija, ki naj bi se jim pridružile še Danska in Belgija, morda pa celo Francija. Medtem se boji na Hrvaškem skoraj brez razlike nadaljujejo, glavna tarča armadnih napadov pa je zdaj Osijek.

GLASOVANJA O ZAUPNICI NE BO

Predsednik parlamenta in član vodstva nove Ruplove Demokratske stranke dr. France Bučar je po tednu dni zavrnili vladin predlog, da bi skupščina glasovala o zaupnici, česar da členi ustave, na katere se vlada sklicuje, tega ne predvidevajo. Glasovanje o zaupnici so pred tem zahtevale že Liberalno-demokratska stranka (Školč) in socialisti, nato pa se je tem zahtevam pridružil še celoten Zbor združenega dela (dom parlamenta s predstavniki podjetij in zavodov), ki ga vlada obtožuje blokade lastninske zakonodaje. Vlada je očitno želela preveriti, ali ima v parlamentu še (Demosovo) podporo, hkrati pa z zaupnico (za katero bi parlament skoraj z gotovostjo glasoval) za nekaj časa utišati številne kritike na njen račun iz vrst opozicije, pa tudi iz vrst Ruplove stranke, ki nasprotuje predlagani lastninski zakonodaji. Medtem ko je zakon o denacionalizaciji že stopil v veljavo in bodo lahko razlašenci v naslednjih osemnajstih mesecih vložili zahteve

za vrnitev premoženja, pa vlada skozi parlament ne more spraviti zakona o lastninjenju družbene imovine. Pred mesecem dni je Peterle že zagrozil z odstopom, če zakon ne bo sprejet, in zdi se, da bo poleg spornega ustavnega člena o umetni prekinitvi nosečnosti, lastninski zakon še naprej stalnica v slovenskem političnem življenju.

V dneh pred tolikokrat napovedanim in pričakovanim priznanjem je slovenska politika tudi izredno diplomatsko aktivna. 3. decembra Kučan obišče Kohla in govori v Bundestagu. Peterle se je vrnil iz Švice, podpredsednik vlade se je pogovarjal z bavorskimi gospodarstveniki, zunanji minister Rupel pa se je mudil v ZDA in Kanadi.

Na tapeti je že tudi proračun države Slovenije za leto 92, ki naj bi znašal nekaj čez 100 milijard tolarjev (okrog 2000 milijard lir) in ki predvideva 6,5% upad družbenega proizvoda. Denarja bo veliko manj za vse dejavnosti, zaskrbljujejo pa je tudi varnostni vidik, saj Slovenija, ki nima vojaških letal, ne more učinkovito nadzirati svojega zračnega prostora. To je tudi pglavitni razlog, da letala slovenskega civilnega letalskega prevoznika Adrie še vedno počivajo na tleh, odkar jim je za to formalno pristojna jugoslovanska direkcija prepovedala lete. Obrambni minister Janša pravi, da bi za popolno zaščito slovenskega zračnega prostora bile idealne rakete »Patriot« (ki so jih Američani uporabili v Izraelu), veljale pa bi vsaj 800 milijonov dolarjev, česar pa si Slovenija ne more privoščiti. **Leon Marc**

Listnica uprave

Naročnina za leto 1992 bo naslednja: letna za Italijo 50.000; za inozemstvo 70.000; zračna 95.000 lir. Kot vidite, smo naročnino za Italijo zvišali za 5 tisoč lir, torej 50 tisoč namesto 45 tisoč kot lani. Upamo, da boste, dragi naročniki, vzeli ta skromni povišek z razumevanjem na znanje, ko pa vidimo, kako vse cene v Italiji rastejo. Posamezna številka ostane tisoč lir.

Italija in manjšine

tih. Jasno je, da bo to lažje tam, kjer so manjšinske skupnosti homogene (kot na Sardiniji ali v Furlaniji). Po drugi strani pa je spet res, da verjetno ne odgovarja vsem zahtevam posameznih etničnih skupnosti, med katerimi so ene bolj razvite in samozavestne, druge pa manj.

Prav tako je z reakcijo v javnem mnenju. Razni veliki italijanski dnevniki so izrazili zaskrbljenost, češ da se s tem še bolj razdrobi državna oz. nacionalna enotnost, ki da je že itak šibka. In to ne samo desnosredinsko usmerjeni mediji, ampak tudi nekateri katoliški. Sploh je sedaj na vrsti mnogo debat o tem vprašanju, ki verjetno za povprečnega Italijana predstavlja nepričakovano novost.

PA SLOVENC?

Novi zakon zadeva torej zelo različne skupnosti v Italiji. Ne velja pa za tri že uradno priznane manjšine (južnotirolsko, slovensko, francosko). Medtem ko uživajo južnotirolski Nemci in francosko govoreči prebivalci Doline Aosta že široke pravice, Slovenci v Italiji še pričakujemo zaščitni zakon. Zakonodajna pot za tega poteka v senatu, kjer pa — kot kaže — ni prave politične volje (čigave?!), da bi stvar enkrat le premaknili z mrtve točke.

Če pozdravljamo izglasovanje okvirnega zakona za ostale manjšine v državi, pa seveda obžalujemo, da se pot za našo zaščito (ki jo poleg ustavnih norm predvidevajo tudi mednarodne pogodbe) še ne zaključijo. To še posebno dandanes, ko se bliža uradno priznanje Evrope republik Sloveniji in ko se vedno bolj uveljavlja zavest o enotni politični Evropi. Le tako bo prišlo na tem koščku srednjeevropskega sveta med slovansko in latinsko kulturo in tradicijo do res pravega in iskrenega sožitja in sodelovanja!

Spectator

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

DUHOVNA MISEL ZA BREZMADEŽNO SPOČETJE DEVICE MARIJE

— Sveti Bog,

Devica Marija je bila brez madeža spočeta, ker si jo izbral za mater svojemu Sinu. Vsakega madeža si jo že vnaprej obvaroval zaradi odrešilne smrti njenega Sina.

Na njeno priprošnjo naj tudi mi pridemo čisti k tebi...

V majhnem in zakotnem kraju pod Pireneji se je leta 1858 prikazala revni pastirici Bernardki čudovita Neznanka. Na deklino vprašanje, kdo je in kako ji je ime, je nebeška Gospa odgovorila: »Jaz sem Brezmadežno spočetje«.

Kraj je zaradi tega dogodka postal znan po vsem svetu. Sem prihajajo milijoni romarjev, da bi molili in prosili milosti nebeško Mater. Lurd je postal najbolj priljubljeno marijansko svetišče na svetu.

Prikazovanja v Lurdu so samo potrdila to, kar je slovesno proglasil 8. decembra 1954 papež Pij IX. in so kristjani od vedno verovali.

Odrešeni smo bili z Jezusovo daritvijo na križu. Vsi smo povabljeni, da si pridobimo nazaj podobo pred prvimi grehom. Poklicani smo, da stopimo na pot svetosti. Svetost gradimo s pomočjo kreposti. Marija je naša predhodnica in zgled. Katere kreposti občudujemo na Mariji in smo dolžni, da jih tudi sami uresničujemo v svojem vsakdanjem življenju?

— Ponižnost: »... ker se je ozrl na nizkost svoje dekle?« (Lk 1, 43);

— pokorščino: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!« (Lk 1, 38);

— dobroto in materinsko skrb za druge (obisk pri sorodnici Elizabeti, svatba v Kani Galilejski in podobno);

— duhovno moč (pod Sinovim križem);

— ljubezen do molitve (skupaj z apostoli v dvorani zadnje večerje);

— čistost: »Veseli se, milosti polna...« (Lk 1, 28).

Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.

MILAN NEMAC

Pastirček, december

Decembrska številka te naše mladinske revije je izredno praznična; intonirana je v liturgični čas, ki je pred nami. Najprej sv. Miklavž, ta prijatelj otrok; posvečena mu je ena stran. Potem je tu Božič. Temu prazniku je Pastirček odmeril prav zelo lepe prispevke od uvodne pesmi Z. Saksida Svetonočni angel do Otroci molijo v božični noči L. Šorli in prizora Sprejeli so božjega Sina Dunje Fabjan, učenke osn. šole na Opčinah. Res, primerne stvari tudi za uporabo na božičnicah, ki jih navadno pripravljajo na šolah. V Pastirčku je seveda še dosti drugega zanimivega branja in vse zelo pestro ilustrirano.

Opozoril bi na posebno bogato Pastirčkovo pošto. Našel sem 46 pisme in 28 risbic, ki so jih prispevali otroci sami. Pastirček je torej v re-

snici njihov, saj pri njem tako številno sodelujejo. Vemo pa, da se za tem skriva tudi prizadevnost njih katehetov in katehistinj ter vzgojiteljev. Hvala vsem za tako prisrčen list.

(r + r)

Barka iz Kristusovih časov

Leta 1986 sta ljubiteljska arheologa na obali Galilejskega jezera opazila v pesku oblike, ki so bile na močno podobne večjemu ribiškemu čolnu ali barki. Ko so se na mesto imenitnega odkritja odpravili poklicani arheologi, se je izkazalo, da gre za izjemno pomembno najdbo. Letos so akcijo izkopavanja pospešili in skupina izraelskih arheologov je v dveh tednih opravila delo, ki sicer zahteva mesece ali celo leta.

Iz peska so dvignili ostanke več kot 2000 let stare ribiške barke, ki je plula po Galilejskem jezeru v času, ko je po tistih krajih hodil Jezus Kristus in učil svoj nauk. Skupaj 8 metrov dolgo in nekaj več kot 2 metra široko barko so prepeljali na restavriranje v muzej Yigal Allon. Barka je namreč potrebna celovite obnove, saj je njen les že precej uničen. Narejena je iz kosov cedrovega in hrastovega lesa, značilno pa je, da je nekako skrpana skupaj, kar kaže, da je bil njen lastnik reven ali pa je lesa že takrat primanjkovalo.

Analiza starosti z radioaktivnim ogljikom je pokazala, da so barko stesali nekaj let pred Kristusovim rojstvom.

Ivan Virnik

5. XII. 1936

5. XII. 1991

Draguljarna - Urarna - Zlatarna

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

Dolga in kvalitetna prisotnost, označuje jo resnost, strokovnost, kompetentnost na področju trgovine.

Corso del Popolo, 28 - Monfalcone (Tržič)
tel. (410674)

Ne dajte se, Slovenci

(Odprto pismo avstralskih Slovencev Slovincem v domovini)

Slovenci! Mi, avstralski Slovenci, že dlje časa budno spremljamo vaše rastoče nezadovoljstvo, štrajke in pritožbe na račun slovenske vlade, ki vas želi pripeljati v neodvisnost, kakor ste zahtevali na referendumu 23. decembra 1990.

Ker se res ne spominjate tiskovne konference z dne 8. avgusta 1991, kjer so Jelko Kacin, Janez Janša in Igor Bavčar razkrili načrte Srbije, kako bodo poskušali uničiti Slovenijo drugače kot z letali in vojsko? Naj vas le zopet spomnimo na vsebino: — V sodelovanju s srbsko koalicijo je potrebno narediti vse, da oslabi volja in odločnost vodstva in naroda Slovenije za razdružitev od Jugoslavije. V ta namen je treba uporabiti vsa razpoložljiva sredstva in metode predvsem na ekonomskem, monetarnem in zunanjem političnem in vojaškem področju. S kombinacijo raznih ukrepov v sodelovanju z vsemi člani srbske koalicije je treba maksimalno ekonomsko izčrpati Slovenijo in jo na ta način prisiliti, da se odpove razdružitvi. Pri tem je treba manipulirati z vse večjim socialnim nezadovoljstvom prebivalstva in ga usmeriti proti organom oblasti.

Te besede naj vam zvenijo v ušesih in naj vam dajo vedeti, da za sedanje ekonomske težave Slovenije ni kriva slovenska vlada. Vaši protesti naj bodo zategadelj usmerjeni proti Srbom ali pa pojdite demonstrirati v Haag proti pokvarjenosti Evropske skupnosti! Še raje pa bi videli, da stopite skupaj kot eden in si pomagajte med seboj v teh težkih časih.

ZA STARA TEKMOVANJA GRE

Zavedeli smo se, da pot do priznanja ne bo niti kratka niti lahka. Na žalost, evropska skupnost kaže vse bolj svoj pravi obraz in na kateri strani je v tej vojni. Lord Carrington se je še posebej izkazal kot veliki Jugoslovan morda prav zato, ker je v preteklosti prav Velika Britanija imela eno glavnih vlog pri kreiranju Jugoslavije, pa kar ne morejo priznati da njihova umetnja ni bila najboljša stvaritev. Tu so stara tekmovala med Anglosaksonci, Ger-

mani in Franki za nadvlado v Evropi, ki preprečuje danes Evropski skupnosti, da bi ukrepala po vesti in pravici.

Na drugi strani imamo Združene države, ki se bojijo, da bi Evropa z vsemi novo nastalimi samostojnimi državami postala premočna, in jim ustreza, da v Evropi divja lokalna vojna, s čimer je Evropa razklana in šibka. Poleg tega NATO izgublja na pomen, odkar ni več potrebe, da ščitijo Evropo pred komunisti z vzhoda, pa izgleda, da jim je srbski apetit prišel kot po naročilu.

Rezultat te brezvestne dejavnosti in pokvarjenosti so desetstisoči življenj izgubljenih v nesmiselni vojni na Hrvaškem.

KLAVRNA VLOGA OPOZICIJE

V tej zmedi si najdejo prostor mnogi priskledniki, ki bi sicer nikoli ne mogli dobiti veljave v novi demokratični družbeni ureditvi Slovenije. S tem mislim na opozicijske socialiste, ki ščuvajo ljudi na štrajke, na upore in celo grozijo z nezaupnico slovenski vladi. 1300 let smo čakali vlado, kot jo ima Slovenija danes. Današnja vlada je edina vlada, ki vas bo pripeljala v neodvisnost in ne bo prodala slovenskega naroda za neke osebne koristi ali zaradi šibkosti značaja. Toda za to potrebujejo tudi vašo podporo. Narod, ki izda tako vlado, ni vreden, da bi se ta vlada borila zanj! Iz vsega tega si vi, dragi Slovenci, upate kazati s prstom na današnje politike, češ, vi ste krivi! Toliko ste slepi, lačni, razočarani, da ne vidite vseh teh naštetih razlogov. Res, nam v tujini je lažje govoriti. Mislite, lahko je njim, imajo dolarjev in tople domove in mir. Pa ni tako. Tudi mi imamo svoje težave. Tudi nam ne tečeta med in mleko. Tudi Avstralija je v recesiji, v nekaterih predelih je bil v zadnjem letu 75% porast stečajev, nezaposlenost je v odstotkih večja kot pri nas, na stotine ljudi izgublja domove, ker ne morejo odplačevati kreditov. Edino eno stvar imamo. Če pade vlada, bo nova vlada še vedno avstralska. Kaj pa vaša? Zakaj so se borili in

umirali fantje v desetdnevni vojni. Mar za to, da bodo sedaj nestrpni in nahujskani Slovenci prodali svojo dušo in svobodo za nekaj dolarjev (tolarjev), ki jim bodo obljubljeni, če se odpovejo neodvisni Sloveniji? Zavedajte se, nihče, niti Evropska skupnost, vas ne more premagati, razen samih!!!

Mi nismo fanatiki in nismo v nobeni stranki, naša edina stranka je Slovenija in tako bi morala biti tudi vaša!

ŠE VEDNO ŽIVA STARA MENTALITETA

Kakšne so izjave mgr. Franceta Križaniča, da se je družba pod vodstvom Demosa znašla v predindustrijski dobi 16. stoletja, da je niso tja vodili 45 let naši fantje komunisti-socialisti, ki so živeli na račun družbene lastnine in potovali z velikimi dnevnici po svetu, medtem ko naši sedanji politiki potujejo po svetu z zelo skromnimi sredstvi.

In kaj pomenijo izjave Pintarja, da Slovenija ne bo več deležna mednarodne pomoči za nerazvite? Slovenija stopa na pot k razvitim državam in mislimo, da je v interesu vsakega Slovenca, da Slovenija ni več tretirana kot nerazvita država. To nam je lahko v ponos, kljub vsem trenutnim težavam, ki bodo z vztrajnostjo in pogumom in trdim delom zagotovo nekoč premagane. Nekateri se kar ne morejo iznebiti mentalitete, da jim mora nekdo nekaj dajati, naj bo to država (družba), tako kot je to bilo v konceptu komunističnih držav, ali pa zunanja mednarodna pomoč, kot da Slovenci sami niso sposobni skrbeti zase. Tudi zadnje je pristop bivše komunistično-socialistične ureditve, ki se ni nikoli trudila ustvarjati družbo, ki bi lahko skrbela sama zase. Začnite uriti svoje lastne močgane in ne ponižujte se več!

V Avstralijo prihajajo razni slovenski časopisi in v teh raznih člankih je slutiti strah, da naj bi v Mariboru prišlo do nove, tokrat državljanske vojne, v kateri bi se razjarjeni, lačni, brezposelni delavci spoprijeli s teritorialno obrambo in

policijo. Dragi Mariborčani! Ali bi si res privoščili, da se vam iz Beograda na velika usta smeji, češ Sloveni ste se stepili med seboj, češ rešili ste se Jugoslavije, pa sami s seboj ne morete živeti. Ali res želite izraziti, da brez Jugoslavije Slovenci res ne morejo, saj tudi avstralski Srbi že na veliko pojejo najnovejši hit Braće Brajić, ki se glasi:

Aoj, Švabo Genscheru, šta spremaš za večeru, Slovenija mnogo mala cela bi ti u stomak stala.

Pitaj ljude Kučane, čime da se prehrane, na Triglavu neče žito nek ga seju Kardelj i Tito.

KJE SO VAŠE DEMONSTRACIJE?

Še nekaj. Skoraj ni tedna, da ne bi mi tukaj, v Avstraliji, organizirali shodov in demonstracij za mir na Hrvaškem in za vaše priznanje. Kje pa so vaše demonstracije? Niti enkrat nismo še zasledili, da bi vi množično protestirali proti resničnemu krivcu vaših današnjih težav in za vaše priznanje.

Namesto tega smo slišali za Društvo jeznih občanov. Da vas ni sram! Tudi mnogi izmed nas imajo denar naložen v vaših bankah, pa se zavedamo, da so vojni časi in lahko le upamo, da se bo nekoč uredilo za vse vas in nas dobro. Mislite, Slovenci lahko delate, kar hočete, saj imate demokracijo. Pa ni res. To, kar počnete, je neumnost in nedoraslost in ne-demokracija. Z vašim razumevanjem (nerazumevanjem) demokracije ste začeli škoditi samim sebi.

Zatorej dragi Slovenci in dragi slovenski politiki! Prosimo vas, da nemudoma prenehate s kakršnimikoli prepri in da skupaj potegnute kompozicijo slovenske neodvisnosti. Nobenega dvoma ni, da boste z vztrajnostjo, razumnostjo in enotnostjo prišli do zaželenega cilja.

Na poti do priznanja vas svet postavlja pred zadnjo in največjo preizkušnjo, preizkušnjo vaše volje in ponosa.

Slovenski Narodni Svet Viktorije

— Smrt je gotovo dejstvo z negotovim datumom. (V. Messori)

Škofove zavode v Ljubljani bodo vrnili Cerkvi

V prvih letih tega stoletja se je ljubljanski škof Jeglič zavzel za samostojno slovensko gimnazijo. V Šentvidu pri Ljubljani je dal zanj zgraditi veličastno stavbo z vsemi potrebnimi prostori, učilnice, spalnice za dijake, ki so bivali v zavodu, stanovanja za profesorje, dve kapeli (eno za sestre-gospodinje). Skratka, stavba je bila moderno opremljena. Škof je poslal duhovnike na univerzo, da so se uposobili za poučevanje posameznih predmetov. Poskrbel je za slovenske učne knjige, ki jih ni bilo. Škof se je boril in končno dosegel državno priznanje svoje gimnazije. Ob začetku prve svetovne vojne so prišli iz gimnazije prvi maturanti.

USODA ŠKOFOVIH ZAVODOV

Med prvo svetovno vojno so v zavodu organizirali bolnišnico za ranjene s Soške fronte. Gimnazija je uspešno delovala med obema vojnima. Ob napadu na Jugoslavijo so Nemci zasedli zavode. Ob koncu druge svetovne vojne so se v njih nastanile partizanske enote. Zavodi so doživljali tragiko vrnjenih domobrancev. Iz njih so jih vozili na Kočevsko v smrt. Končno je zavode zasedla jugoslovanska armada.

Sedaj po umiku jugoslovanske vojske iz zavodov se je prižgala zelena luč. Nadškof dr. Alojzij Šuštar si je zavode že ogledal in se pogovarjal z vojnim ministrom Janšo. Napovedujejo, da bo slovenska vlada v kratkem sprejela odločbo o vrnitvi škofovih zavodov Cerkvi. Upajmo, da bodo spet lahko služili prvotnemu namenu.

Pogovori

V cerkvi sv. Pija X. je bil v soboto, 9. novembra, posvečen v duhovnika don Franco Cinello, Furlan, 30 let star, ki je član Bratovščine misijonarjev sv. Karla Borromeja. Sodeloval bo z don Bosellom pri vodenju pastoralnega dela v župniji (ki je zaupana gibanju »Comunione e Liberazione«).

Pripravila Vita nuova

III.

6) »Jadransko morje je najbolj naravna meja med Italijo in Jugoslavijo. Istra leži na vzhodni strani tega morja in zaradi tega pripada Jugoslaviji. Veliki del reke Soče je že od davnine etnična meja med strnjeno naseljenimi Italijani in Slovani«.

7) »Če bi zapadno Istro priključili Italiji, bi mi sicer lahko sleherni dan gledali morje, vendar ne bi mogli do njega. Takšno mejo bi imeli za provokacijo.«

8) »Istra je geografska in gospodarska celota in Vas prosimo, da nam ne razdelite te naše Istre.«

»Zahvaljujemo se Vam, da ste nas sprejeli in poslušali. To je vse in nič več nimamo dodati.«

Predsednik se je po teh besedah zahvalil in se z nami dogovoril, da prinesemo Komisiji naslednji dan ob 10. uri knjigo s cerkvenim popisom župnij in duhovnikov (»Prospectus cleri...«). To sta opravila duhovnika Branko in Jurca. Jaz sem, kasneje v Trstu, eno od teh knjig izročil tajniku Komisije. Neki Italijan jim je prav v tistem trenutku prinesel listič...

Takoj, ko smo se vrnili (v semeni-

Istra na pariški konferenci

šče), smo si zabeležili vprašanja in odgovore, saj nam je bilo še vse sveže v spominu in je zato zapisnik točen in popoln, kakor da bi bil stenografiran.

Člani komisije so jugoslovanskemu oficirju za zvezo izjavili, da je razgovor, ki so ga imeli z nami, naredil nanje velik vtis.

Dr. Mijo Mirković (z vzdevkom »Mate Balota«) je v predgovoru knjige dr. Vjekoslava Bartulića »Rovinjsko Selo« zapisal, da je imelo »odločno narodno pričevanje« omenjenih predstavnikov hrvaških duhovnikov, v »več kot triurnem zaslišanju« pred tujo komisijo zahodnih kapitalističnih sil, posebno težo in važnost, ter da so »njihovi podatki iz cerkvene statistike neposredno in nedvomno potrjevali podatke popisa, ki je bil opravljen leta 1945 in točnost jugoslovanskih etničnih postavk«.

Delegacije v tej komisiji niso bile soglasne glede razmejitve. Za nas je bil najbolj ugoden ruski predlog, najmanj pa ameriški.

Po ruski razmejitveni črti bi Jugoslaviji pripadala tudi Trst, Nabrežina, Tržič, Gorica in Trbiž.

Po francoski črti bi Italiji pripadala zapadna Istra severno od reke Mirne in na vzhodu do črte, ki je med Grožnjano in Oprtaljem, šla na sever. Gorica je po tej razmejitvi pripadala Italiji.

Po angleški črti bi Italija dobila Pulo, Galizan, Vodnjan, Čabruniče, Krmed, Smoljanec, Višnjan in Vižnado. Jugoslaviji bi pripadala Labin z Rašo, Barban, Sanvičenta, Kanfanar, Motovun in Oprtalj.

Ameriška razmejitvena črta je prepuščala Italiji tudi Raški rudnik, del Nedeščine, Pazin, Motovun, Oprtalj in severno do črte proti Kozini.

V tistih dneh (po našem razgovoru) sta ameriška in angleška komisija pomaknila svoji razmejitveni črti na francosko, ki se je pričlenjala na zahodnem delu Mirne. (nadaljevanje)

Listnica uredništva

Ob začetku adventa moramo že misliti na Božič. Za praznike bomo izdali izredno številko na 8 straneh: izšla bo v četrtek, 19. decembra. V tednu od 22. do 29. decembra ne izidemo. Do časa pošljite članke za božično številko in voščila.

predlog sovjetskih strokovnjakov
predlog francoskih strokovnjakov
predlog angleških strokovnjakov
predlog ameriških strokovnjakov
državne meje

Izšle so knjige Goriške Mohorjeve družbe

V Katoliški knjigarni v Gorici bodo v četrtek, 5. decembra, ob 17. uri, predstavili letošnji knjižni dar Goriške Mohorjeve družbe. Bralcem ponuja tudi letos pet knjig, ki skupno štejejo 959 strani, stanejo pa 45.000 lir.

Koledar 1992 je uredil dr. Jože Markuža. Koledarskemu delu, ki ga je letos s svojimi ilustracijami obogatil goriški umetnik Andrej Kosič, njegov akvarel »Dom na Krasu« krasijo tudi platnice, sledi zanimiv in bogato ilustriran zbornik o življenju in delu slovenske manjšine v Italiji. V njem je vrsta člankov zgodovinske, poljudno-znanstvene, gospodarske, sociološke in literarne vsebine.

LJUDJE IN ZANKE

Goriška Mohorjeva družba z veseljem in ponosom napoveduje izid zbirke črtic in novel zamolčanega primorskega katoliškega pisatelja, ki je junija 1945 v Ljubljani prestopil mučeniško smrt, Narteja Velikonje. Knjigo z naslovom *Ljudje in zanke* je uredila univ. prof. Helga Glušič, ki je tudi napisala temeljito študijo, v kateri predstavlja Velikonjevo življenjsko usodo, njegova dela in pomen, ki ga ima v slovenski književnosti. Glušičeva je opravila izbor Velikonjevih krajših tekstov, ki so v knjižni izdaji že bili objavljeni pod samostojnimi naslovoma *Ljudje in zanke*, obe knjigi sta izšli po vojni v Argentini. Ta nova predstavitev Velikonjevih del se predstavlja v zanimivi opremi Franka Žerjale.

POVEST O SIMONU KOSU

Ob 50-letnici drugega tržaškega procesa smo izdali življenjsko povest o Simonu Kosu, eni petih žrtev, ki so bile ustreljene 15. decembra 1941. Za

to plemenito oddolžitev njihovemu spominu se moramo zahvaliti avtorju, duhovniku in pisatelju Jožku Kraglju, ki je svojemu delu dal naslov *Simon in Ruta*. Tudi to knjigo, ki jo krasi več zgodovinskih fotografskih posnetkov, je opremil Franko Žerjal.

LEKSIKON

Roža v gumbnici Goriške Mohorjeve družbe je prav gotovo Primorski slovenski biografski leksikon, to pomembno znanstveno publikacijo ureja prof. Martin Jevnikar. Letos je izšel 17. snopič, v katerem je 64 sodelavcev prispevalo 227 gesel o primorskih osebnostih ali ljudeh, ki so delovali na tem področju. To je predzadnji snopič in zajema gesla od konca prispevka o Narteju Velikonji do diplomata Zemljaka. Naša družba napoveduje izid še vsaj dveh dopolnilnih snopičev.

PETA KNJIGA

Tudi zadnja, peta knjiga letošnje zbirke je znanstvena. Znani primorski zgodovinar, dr. Branko Marušič je namreč pripravil kar 160 strani obsežno delo z naslovom *Moja doba in podoba*, po naslovu spominov znane štandredškega rojaka, duhovnika, politika in publicista Andreja Marušiča, ki so v publikaciji ponatisnjeni ob drugih njegovih člankih političnega in narodoljubnega značaja. Branko Marušič pa je dodal obsežno študijo o Andreju Marušiču in njegovi dobi, knjigo je opremil z bogatimi opombami in dodal popolno bibliografijo člankov in del tega zaslužnega primorskega narodnega buditelja, ki je umrl leta 1898 v Gorici. Knjigo je opremil Pavle Medvešček in je druga iz zbirke *Naše korenine*, ki je začela izhajati lani.

Lep večer ob spominu dr. Jakoba Ukmarja

Bil je v soboto, 23. novembra, v Finžgarjevem domu na Opčinah. Tisti, ki smo g. Ukmarja poznali in živeli ob njem, vsakokrat nostalgичno dojemamo enkratnost njegove osebnosti. Spoznavamo pa tudi, kako Duh božji deluje v Cerkvi, da o pravem času pošlje moža, ki nas vodi do polne resnice.

Msgr. Jakob Ukmar

Prof. Tomažu Simčiču, ki si je za doktorsko tezo izbral življenjsko delo in pomen dr. Ukmarja za naš narod, smo hvaležni, da nam je ta večer nanovo pričaral veličino duhovnika v posvetilo in spoštljiv spomin novim generacijam ob 20. obletnici njegove smrti.

Otožno grenka je zvenela ugotovitev g. Dušana Jakomina, kako je z g. Ukmarjem prenehalo duhovno žarišče, h kateremu so se zatekali so-

bratje po tolažbo, in prosojnost njegovega nauka.

K sreči je prof. Rebula, obdarovan s tako bogato izraznostjo in naglasom, da obravnavana tematika zadobi še dodatno dimenzijo, prodril v delovno svetišče pok. dr. Ukmarja, razkril njegovo globino in širino, ki nam v časovni odmaknjenosti čim dalje raste v izklesanost karizmatične osebnosti.

Človeško očetovsko čuteč, razgledan po astrih vsemirja, a silovit v svojih dogmatskih in eksegetskih razpravah, je g. Ukmar ostajal »calmo e sereno nell'impartire la cresima a 250 fanciulli«, medtem ko je pred cerkvijo razsajala obsedena množica divjakov (prim. Popolo e Libertà 27.8.1947). Po mnenju nekaterih je bil tudi »papabile«.

Z zanimanjem pričakujemo novo knjigo o dr. Ukmarju, ki jo pripravlja prof. Rebula. Za naše tržaško občinstvo in širšo javnost bo to dober korektiv za globlji razmislek o njegovem liku in Ukmarjevi krščanski strategiji za »krščansko sožitje med narodi«.

Po krajših posegih občinstva se je pogovor nadaljeval še ob prigrizku. Openski župnik g. Zvone Štrubelj pa je sprejel predlog prof. Artača, naj bi rodne Opčine postavile svojemu rojaku primeren spomenik.

F.V.

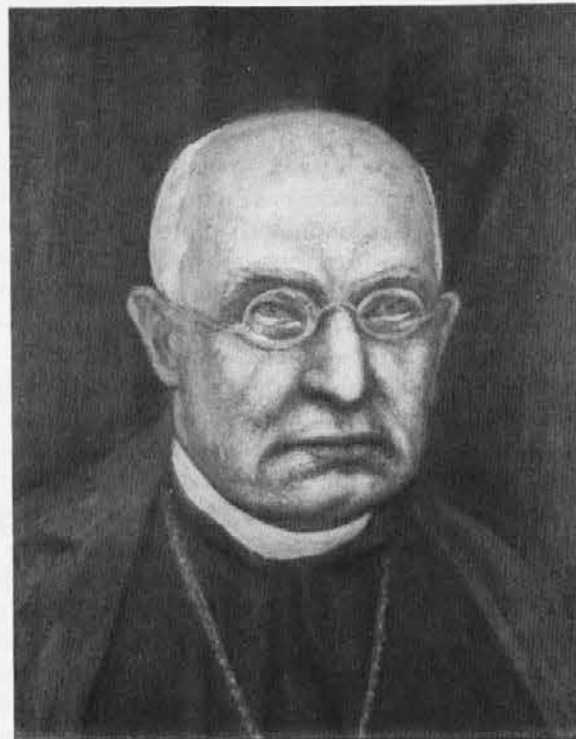
Piloti zapuščajo JA

V sedANJI vojni bivše jugoslovanske armade na Hrvaškem je nad 300 pilotov dezertiralo, ker nočejo služiti srbskim interesom. Gre za izšolane pilote, ki jih vsaka armada potrebuje. Sedaj si pomagajo z novinci.

Aktualnost nadškofa Sedeja

28. novembra 1991 bo steklo šestdeseto leto, odkar je umrl nadškof Frančišek Borgija Sedej. O njem se je že mnogo povedalo in napisalo, predvsem na simpoziju, ki je potekal v Rimu leta 1986.

V današnjem Zamejstvu pomeni njegovo ime še vedno živ spomenik duhovnega in narodnega prebujanja, njegov duh pa le ponekod veje še v naših vaseh, domovih, cerkvah. Vendar potih. Mnogo prepotih. Kot da bi besede in misli poznejših rodov nasilno prevpile svetli odmev tega velikega duha. Vse namreč kaže, da tisto seme, ki ga je Bog preko njega podaril naši zemlji, ni še popolnoma vzklilo. V nasprotnem primeru bi gotovo bilo danes v naših krajih marsikaj drugače.

F.B. Sedej - barvna slika neznanega avtorja, last G.M.D.

F.B. Sedej je živel v hudih časih, ko je fašistični režim z vsemi sredstvi uveljavljal svojo moč in zatiral pravice slovenske manjšine. Tem krivicam je zoperstavil svojo čvrsto, pokončno duhovno držo in z njo bodril trpeča slovenska srca. Besede pa, ki jih je Bog preko njega povedal tej zemlji, niso še do konca izrekle vse svoje vsebine. Zato bom navedel nekaj njegovih odlomkov in izjav, ki so še danes nadvse aktualni.

Nadškof Sedej si je veliko prizadeval za vzgojo mladine in za izboljšanje družbenih razmer, zavedal pa se je, da znanost, omika, napredek ne bodo mogli rešiti človeštva brez trdnega krščanskega temelja: »Naj pa javne oblasti napenjajo še tako svoje moči za vzgojo otrok, naj sklepajo in kujejo postav, kar hočejo, naj ustanavljajo na sto in sto sirotišč, zavetišč in varstvenih hiš, naj se odpira še toliko zavodov, eno je gotovo: brez verske podlage, brez Onega, ki je rekel: Jaz sem pot, resnica in življenje, ni mogoče dobre vzgoje in zboljšanja žalostnih družbenih razmer.«

Pretrpetljiv opomin sodobnim

aktivističnim težnjam, ki ne dajejo nobene pozornosti poglobljeni vsebini, ki ne dajejo nobenega prostora večno snujočemu Duhu.

»Kristjanom na papirju« je Sedej takole spregovoril: »Kaj pomaga katoličanu, da hodi v cerkev, da se udeležuje katoliških društev in podjetij, ako je od Kristusove sočne trte odrezan, kakor posušena mladika.« (Pastirsko pismo vernikom, 1911).

Zbal se je novih evropskih tokov, ki so spočeli proces sekularizacije in ga vnašali v vse sfere človekove eksistence. Pred tem zlom, ki je zajelo že tudi slovenski svet, je takole svaril: »Naš majhen narod je kljuboval vsem nasprotnikom, dokler se je držal sv. katoliške vere in njenih po-

stav, a umorilo ga bo liberalstvo, verska nebržnost, nenravnost, breznačajnost.« (Past. pismo vernikom, 1906). Liberalizem, indiferentizem, nemoralna so kljub takim svarilom prodrli v naše okolje in danes lahko rečemo, da zli sadovi te psevdokulture že ogrožajo obstoj naše duhovne in tudi narodne identitete. Proti nevarnosti tega »trojnega zla« je Sedej odločno nastopal ves čas svojega škofovanja, pri tem pa zagovarjal ljubečo krščansko držo do drugače mislečih in nenehno spodbujal k narodni spravi.

V tem duhu je leta 1931 ob srebrnem jubileju škofovstva podal tudi osebni obračun svojega dela, nam in vsem poznejšim rodovom pa zapustil neminljivo sporočilo: »Eden uspeh mojega vladikovanja pa je gotov in ta je najlepši: edinost duha in srca (...). O da bi ta edinost med brati ostala vedno!« Hrepenel je po edinosti duha z vezjo miru (Ef. 4, 3), po edinosti in miru brez nacionalne in ideološke nestrpnosti, ker »sam Kristus, naš božji pastir želi, da bi bili eno, kakor sta on in Oče nebeški eno.« (Past. pismo vernikom, 1931).

DH

Baragov grad: podrla se je še streha!

Žalostno propadanje znamenitega Baragovega gradu, o katerem smo v Katoliškem glasu že poročali, lahko dopolnimo s starim slovenskim pregovorom, da nesreča ne pride nikdar sama. To se je žal zgodilo v zadnjih novembrskih dneh. V noči od sobote, 16. na nedeljo, 17. novembra, se je namreč na že počenem in na pol zrušenem severnem stolpu Baragovega gradu v Trebnjem podrla še streha. Po usodnem dogodku sedaj čaka nič drugega kot temeljita obnova ce-

lotnega kompleksa Baragovega gradu.

Res je, da je bil grajski stolp prizidan in po mnenju strokovnjakov manj trden, vendar ni rečeno, da se kaj takega ne utegne zgoditi tudi tistemu delu Baragovega gradu, ki je naseljen.

Zato bi bilo najbolj pametno, da bi iz podirajočega se gradu čimprej izselili njegove stanovalce, je pred dnevi v ljubljanskem Delu zapisal časnikar Slavko Dokl.

I.V.

Kardinal Etchegaray v humanitarnem poslanstvu

Sv. oče je kardinalu Rogerju Etchegarayu zaupal posebno misijo: naj obišče Hrvaško in tudi Beograd ter se uveri o resničnem položaju ogroženih ozemelj v Hrvaški. Kardinal je obiskal razne kraje v Hrvaški v spremstvu pronuncija Montalva; bil je tudi v Beogradu.

Sv. oče je ob splošni avdienci, dne 20. novembra, posebej pozdravil romarje — begunce iz Vukovarja. Dejal je: »Ne nehamo klicati Gospoda, da se čimprej neha tako huda žalost in da mednarodna solidarnostna pomoč prihiti naproti takojšnjemu prebivalstvu.«

Kardinal Kuharič je deset dni bival v ZDA. Tam se je srečal s hrvaškimi izseljenci in tudi z ameriškimi škofi, ki so ravno bili zbrani na jesenski konferenci. Zbranim škofov (380 po številu) je orisal položaj Hrvaške in katoliške Cerkve.

Kuharič je naslovil na predsednika Busha posebno pismo.

Italijanski orožnik kmalu blažen

Bilo je septembra 1943. V vasi Palidoro pri Rimu je bil iz zasede ubit nemški vojak. Krivca niso odkrili. Nemci so odločili, da bodo ustrelili 22 vaščanov. Takrat je orožniški podčastnik Salvo D'Acquino ponudil svoje življenje. Prevzel je odgovornost za smrt nemškega vojaka s prošnjo, naj prizanesejo nedolžnim ljudem. Ustreljen je bil 23. septembra 1943.

Leta 1983 je začel škof ordinarij italijanske vojske msgr. Benicelli proces, da bi bil junaški orožnik razglašen za blaženega. Škofijski proces je končan in v ponedeljek, 25. novembra t.l., je bila dokumentacija izročena vatikanski kongregaciji za svetniške procese. Pri posebni slovesnosti so bili prisotni državni poglavar Cossiga, predsednik vlade Andreotti, dva ministra in nekaj generalov.

Za gospodarsko sodelovanje

Na pobudo deželnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Julijsko krajino se je odvila v gostišču Nanut v Gorici srečanje med gospodarstveniki naše dežele in predstavništvom Mednarodnega združenja slovenskih razvojnih partnerjev. Omenjeno združenje, ki je nastalo v Avstraliji in deluje v okviru Svetovnega slovenskega kongresa, naj bi v gospodarskem smislu povežalo Slovence po svetu in vse tiste, ki želijo pri tem sodelovati, premagovale vsiljeno majhnost, predvsem pa s svojim sedežem v Ljubljani in z banko podatkov omogočilo vzpostavljane poslovnih stikov in poslovnega delovanja med kar najštevilnejšimi državami. V zelo plodnem srečanju z gospodarstveniki iz Trsta, Gorice in Vidma, ki so pretežno povezani znotraj Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, je prišlo do zanimivih pobud, saj je prostor ob meji s svojim zamejstvom zelo zainteresiran za večje sodelovanje z novimi tokovi v Republiki Sloveniji kakor tudi z odkritimi pa tudi neodkritimi slovenskimi poslovnimi subjekti v Evropi in po svetu. V kratkem bo prišlo do nadaljnjih zblíževalnih korakov med nastajajočim združenjem in zamejskim gospodarskim potencialom v Italiji, kljub temu pa nastajajo vse tesnejše povezave tudi na državnem nivoju med Slovenijo in Italijo.

Ukinitev šole v Jamljah

Konec meseca novembra smo imeli v Doberdolu občinsko sejo. Župan nas je seznanil z različnimi težavami, s katerimi se ubada občinska uprava. Med drugim smo tudi obravnavali, kot ponavadi, spremembe v proračunu. Na dnevnem redu je bila administrativna povezava s Turjakom zaradi premestitve občinskega tajnika, ki nas je pred kratkim zapustil. Kot majhna občina brez denarnih sredstev, si Doberdob ne more zamisliti, da bi lahko imel lastnega in samostojnega tajnika, zato nujno potrebuje povezave s kako drugo občino. Na žalost občinski upravi ne pride na misel, da bi iskali dogovor s slovenskimi občinami, kjer bi lahko bolj poglobljeno in smotno obravnavali in reševali skupne probleme. O tem je težko govoriti, zato se kot običajno kratkomalo občinska uprava obrne na tisto občino, ki ji je pripravljena nuditi možnost sodelovanja. Tu pridejo v poštev tarnanja, da je na občini mnogo dela, kot npr. za osvetlitev nogometnega igrišča za nočne tekme med poletnimi počitnicami, za kar je občinski svet, z velikimi pomisleki slovenske skupnosti, določil čez 150.000.000 lir. Komaj pa se je pokazala zima pred vrati, je občinski svet, kratkomalo zaprl šolo v Jamljah in določil, da morajo otroci v šolo v Doberdob, ker ni denarja

Meeting škofijskih Karitas v Gradežu

Od 28. do 30. novembra se je vršilo srečanje škofijskih dobroteljskih ustanov Karitas v Gradežu. Udeležili so se ga zastopniki škofijskih Karitas iz dežel Alpe/Adria. Iz Italije so bili navzoči predvsem oni iz severovzhodnih škofij; predsedoval je škof Nonis iz Vicenze, uvodno besedo pa je imel beneški patriarh Marko Cé. Slovenijo je zastopal Franc Bolč, ki je v Ognjišču prvi začel Predal dobrote, kjer je objavljati darove za potrebne doma in po svetu. Tu je tudi začetek slovenske Karitas, ki se je že lepo razvila po vseh slovenskih škofijah.

Srečanje v Gradežu je posvetilo svojo pozornost najprej Hrvaški, saj drugače ni moglo biti. Hrvaška s svojo sedanjo tragedijo zaradi okupatorske vojske in beguncem je nam najbližja dežela, ki potrebuje solidarnostno pomoč vseh in v prvi vrsti škofijskih Karitas. Patriarh Cé je dejal: »Nujno je spoznati Kristusov obraz v priseljencih in beguncih.« Navzoči so izrazili v tem pogledu svojo solidarnost z narodi na Balkanu, naj se prizna pravica do samoodločbe vsem narodom, ki to želijo. Vendar s kulturo nenasilja, v duhu sprave in s politično voljo odklanjanja uporabe orožja in vojne za reševanje konfliktov.«

DAROV

Amalia Ferigo v spomin na vse svoje daruje: za misijone 50.000; za Katoliški glas 50.000; za slov. Karitas 50.000; za Sv. Goro 50.000 lir (skupaj 200.000 lir).

Za cerkev v Rupi: namesto cvetja na grob pok. Dorice Černic daruje Visintin M. e E. 100.000 lir.

Za hrvaško Karitas: Alojzija Peršič namesto cvetja na grob Franke Ferletič Černic 50.000; Marija Grudina 30.000.

Za lačne po svetu: N.N. 100.000 lir.

Pomoč Hrvaški: Nečakinja Silvana v spomin Zore Rues Štrukelj 100.000; sestri Jejčič 100.000; Marija Kobal v spomin Milene Šušteršič 30.000 lir.

Za Katoliški glas: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Raffaele Pironti 500.000; N.N. 50.000 lir.

za popravilo centralnega ogrevanja. Tako zadržanje se nam zdi neprimeren za jameljske šolarje in škodljivo za celo vaško skupnost. Ne moremo zagovarjati teze občinskega odbornika, da je ravnanje občinske uprave ekonomsko neizpodbitno in da je s pedagoškega vidika ukinitve šole v Jamljah najboljša rešitev. Taka ekonomska preverjanja bi moral občinski odbor uporabljati tudi pri določanju sredstev za druge posege, tako da bi nekaj ostalo tudi za nepredvidene stroške, kot to predvideva zakon 142, čeprav ni mogoče trditi, da so stroški za navadno vzdrževanje občinske imovine nepredvideni. Naša kulturna rast se bo lahko razvijala in bo lahko ostala samo, če bomo imeli jasne poglede na to, kar so nam naši predniki zapustili in kar so tako globoko cenili in tako skrbno varovali, da se je ohranilo do današnjih dni.

Upajmo, da se bo občinska uprava premislila in spremenila svoje poglede na delovanje in obstoj šole v Jamljah kot edinega javnega pričevalca slovenske bitnosti v tej vasi in da bo zagotovila primerna sredstva za kritje tistih potrebnih stroškov, ki bi zagotovili nemoteno delovanje in obstoj tako važne kulturne ustanove kot je osnovna šola v Jamljah.

Pohvalili so pripravljenost dežele Furlanije/Julijske krajine, da priskoči na pomoč beguncem v denarju in v blagu v sodelovanju s krajevnimi Karitas.

»Evropa pa nam v tem trenutku ne daje najlepšega zgleda solidarnosti, je poudaril Franc Bole. Evropa, ki nas privlačuje in je naš cilj, nas je razočarala: so ljudje, ki se stavijo v službo bližnjemu, a še več jih je, ki gledajo na reveža od zgoraj navzdol z napačnim in zaničevanjem. Glavna naloga Caritas v prihodnjem skupnem domu pa mora biti vedno več dobrote in vedno manj egoizma.«

Oglasili so se tudi zastopniki civilnih ustanov, tako npr. prof. Antonio Papisca s padovanske univerze. Na civilne oblasti se je obrnil tudi msgr. Nonis. »Cerkev mora dajati spodbudo, da tudi javne uprave in socialne sile nastopajo na njih lastnih področjih in po njih možnostih.«

V debato so posegli še številni drugi zastopniki iz omenjenih dežel. Celotno srečanje pa je bilo zaznamovano tudi z liturgičnim slavljenjem, s slovesnim somaševanjem v oglejski baziliki, ki ga je vodil nadškof A.V. Bommarco, ter v Gradežu, kjer je bil glavni somaševalec videmski nadškof Alfredo Battisti.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: v spomin na Nadjo Dolenc Žerjal daruje Marica Zupančič 50.000 lir.

N.N. Sv. Ivan: za Sv. Goro 100.000; za slov. misijonarje 100.000; za slovensko Karitas 150.000 in za Marijin dom pri Sv. Ivanu 50.000 lir.

V spomin na g. Jožeta Jamnika, duhovnega vodjo deklških skupin Dijaške zveze pri Novem sv. Antonu, bo g. Jože Prešeren daroval sv. mašo v kapeli na ulici Risorta, 3, v soboto 7. decembra ob 17.30. Vabljeni vse takratne članice!

Za pokojno Franko Ferletič-Černic bo v soboto, 7. decembra, ob 17. uri na pobudo cerkvenega zbora sveta maša v cerkvi v Rojanu.

V cerkvi sv. Vincencija v Trstu bo v nedeljo, 15. decembra, ob 8. uri sveta maša za pok. Jožeta Jamnika, ki je bil v letih 1948 do 1954 v župniji dušni pastir za slovenske vernike.

Zahvala

Slomškov dom in vsi prijatelji, ki so se udeležili lepe proslave, se iskreno zahvaljujejo skupini mladih in župniku iz Ponikve, ki so res lepo počastili Slomška in se povezali z zajedstvom s simboličnim darom velikega hleba in jabolk iz Slomškovih krajev. Hvala tudi »Veseli pomladi«, ki izredno lepo nastopa in prebujajo v vseh ljubezen do slovenskega petja.

Dr. Vasilij Melik nagrajen na Dunaju

27. oktobra so na Dunaju že trinajstič podelili nagrado Antona Gindelyja za raziskave s področja donavske monarhije. Tokrat jo je prejel ugledni slovenski zgodovinar in ljubljanski univerzitetni profesor dr. Vasilij Melik za delo Volitve na slovenskem 1861-1918. S to temo se je leta 1921 rojeni prof. Melik ukvarjal že v svoji disertaciji iz leta 1959.

Dunajska nagrada ima ime po Anotnu Gindelyju, ki je bil v prejšnjem stoletju univerzitetni profesor v Pragi, a tudi tolerantni vzgojitelj prestolonaslednika Rudolfa. Zanimal se je za vse staroavstrijske narode in kulturne kroge (nemška, italijanska, židovska, madžarska, češka, slovaška, ukrajinska, romunska, hrvaška, srbska, poljska in slovenska kultura in zgodovina).

Nagrajenca prof. Melika je na Dunaju pozdravil avstrijski podkancler dr. Erhard Busek. Slavnostni govornik je bil graški univ. profesor dr. Stanislav Hafner, ki je poročal o znamenitem Slovencu Jerneju Kopitarju in nacionalni romantiki in znanstveni kulturi v avstrijski predmarčni dobi.

Lev Detela

56. svetovni kongres mednarodnega Pen-kluba na Dunaju

Med 3. in 8. novembrom je v dunajskem hotelu Hilton potekal 56. svetovni kongres mednarodnega PEN-a. Okrog 400 pisateljev iz 72 posameznih PEN-centrov, oziroma iz približno 56 držav, je razpravljalo o temi »Nove strukture svobode - Literatura kot diagnoza in terapija«. Na Dunaj je prišla tudi zelo močna slovenska delegacija (Kajetan Kovič, Igor Torkar, Drago Jančar, Boris A. Novak, Alenka Puhar, Miloš Mikelc, Žarko Petan, Tomaž Šalamun), manjkali pa so hrvaški člani PEN-a, ki so kongres zaradi nesolidarnosti mednarodne (tudi pisateljske) javnosti z napadeno Hrvaško bojkotirali.

Na popoldanskih literarnih srečanjih so pisatelji z vsega sveta razpravljali tudi o »Mondializmu«, ki bi naj bil razpoznavni znak enotne svetovne kulture. Tozadevno je avtor pričujočega poročila v posebnem posegu 7. 11. poudaril, da ne bomo mogli zgraditi nikakršne svetovne kulture, če ne bomo upoštevali tistega, iz česar lahko nova svetovna kultura raste: spleta iz različnih večjih in manjših narodnih, oziroma jezikovnih kultur in tradicij.

Na pobudo slovenskega PEN-a so delegati objavili posebno resolucijo proti vojni na Hrvaškem, ki pa so jo v srbsko korist omilili in abstrahirali z ve kot dvajsetimi (!) popravki.

Tudi drugače so pisatelji v številnih apelih za mir in toleranco v Jugoslaviji, Iranu (afera Rushdi), Tibetu, Palestini, Vietnamu in drugod opozorili na kritičnost geopolitičnega trenutka.

Naslednje leto bodo svetovni kongres mednarodnega PEN-kluba priredili v Barceloni, leta 1993 pa predvidoma v Dubrovniku, če se bo divja morija kmalu ustavila in bo prišlo do razrešitve jugoslovanskega vprašanja.

Adventna prodajna razstava slik

Sklada Mitja Čuk

v Hranilnici in posojilnici na Opčinah do 15. decembra 1991.

Od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure.

Ob nedeljah od 10. do 12. ure.

Najsrečnejše ljudi poštenje stori.

Spomin na II. tržaški proces

Ob 50-letnici smrti obsojencev z Drugega tržaškega procesa prireja Društvo Virgil Šček in Društvo slovenskih izobražencev tri večere v njihov spomin.

V ponedeljek, 9. decembra, bo v Peterlinovi dvorani v Trstu predstavitev knjige Jožka Kraglja »Simon iz Ruta« o življenju in žrtvi Simona Kosa, ki je pravkar izšla pri Goriški Mohorjevi družbi.

Drugi dan, v torek, 10. decembra, bo okrogla miza uglednih zgodovinarjev, ki so obravnavali to dobo preganjanja slovenskega naroda.

Naslednji dan, v sredo 11. decembra, pa bo večer posvečen pričevalcem o trpljenju Primorcev pod fašizmom.

TRST

Po končanem pastirskem obisku v Nabrežini g. nadškofa A. V. Bommarca

Župnijsko občestvo iz Nabrežine se iskreno zahvaljuje goriškemu g. nadškofu za dušnopastirski obisk z lepim uspehom: v sanatoriju, v vrtcu, v srednji in osnovni šoli, pri delavcih v Kamnolomih, na občini, v psihiatričnem centru, med mladino, pri dvajsetih bolnikih in pri župnijskem svetu in seveda pri župnijski nedeljski maši ter na pokopališču! Bog ga živi!

V spomin Rafaeli Tomadin

Draga Rafaela, »Pojdi v veselje svojega Gospoda!« Tako jo je pozdravil g. Jože Špeh ob začetku pogrebne maše v barkovljanski cerkvi.

In po pravici, saj je s svojim življenjem v polni meri izpolnjevala evangelijske blage. Tiha in skromna ter do skrajnosti nesebična, si ni prizanašala. Kljub obolelim nogam je obhodila daleč raztresene domove, da je ostarelim in bolnim prinesla svojo tolažilno besedo in pomoč.

Dolgoletna članica Bratovščine rožnega venca, Marijine družbe v ulici Risorta ter predsednica Vincencijeve konference za Barkovlje, je do popolne samopozabe bila vedno na voljo z nasvetom in delom. Od vsega začetka naročnica Katoliškega glasa je tudi skrbela za njegovo razdeljevanje in neredko tudi sama iz svojega žepa dopolnila od neprodanega.

Dokler ji je zdravje dopuščalo, je skrbela za cvetje na oltarjih, prala in likala je tudi cerkveno perilo. Vsa leta o veliki noči neutrudno sodelovala pri rezanju, krašenju in prodaji oljčnih vejic. Ob rožnovenski procesiji pa zbiralala sredstva za krašenje Marijinega kipa in sploh kjerkoli vedno pripravljena za pomoč.

Do upokojitve je bila zaposlena v bolnišnici v oddelku za garderobo. Ni si ustvarila lastne družine, svoje imetje pa je delila z rano ovdovelo sestro in ji pomagala pri vzgoji dveh otrok.

Obnemogla je 21. novembra v 85. letu starosti po nekaj letnem bivanju v Domu za ostarele v Trstu. Poslovili smo se od nje v soboto, 23. novembra v njej tako dragi cerkvi v Barkovljah, ob veliki udeležbi znancev in prijateljev. Prisrčne besede g. Jožeta Špeha do pokojne in žalujočih sorodnikov so segale do srca. Žalnemu obredu se je pridružil tudi župnik g. Elio Štefanuto, ki je pokojnico zelo cenil.

Pospremili smo jo na barkovljansko pokopališče s prošnjo, naj ji Bog poplača za vse dobro z zakladi svoje ljubezni.

Bratu in sestrama ter ostalim sorodnikom naše sožalje.

Barkovljani

SLOMŠKOV DOM V BAZOVICI

vabi na izredno zabavo in veselo prireditev

Čarodej Vikj show

ki nastopa z velikim uspehom po Evropi. Očaral bo vse prisotne, male in velike, s čudovito spretnostjo ob sodelovanju štirih čarodejnic.

V nedeljo, 8. decembra ob 17.30 v kinodvorani

Župan Scarano dokončno odstopil

Potem ko je goriški občinski svet odobril predračun za leto 1992, je župan Antonio Scarano definitivno odstopil, kot je napovedal. Občino je vodil dve celi mandatni dobi in začel še tretjo. Odstopil je zaradi zdrav v KD in zaradi sporov v občinskem odboru.

Scarano je vodil politiko dobrega sosedstva v Novo Gorico in sploh s Slovenijo. V tem oziru je bil zelo odprt z razliko od tržaškega župana Richettija, ki je gledal le, da bi Trst ostal »città italianissima«.

Srednjevropska kulturna srečanja

V petek, 6. in v soboto, 7. decembra, bo v Attemsovi palači v Gorici študijsko srečanje o raznih vprašanih narodov Srednje Evrope. Taka srečanja pripravlja že vrsto let goriški istoimenski inštitut. Začetek bo v petek ob 15.30, nadaljevanje in zaključek pa v soboto dopoldne. Govorili bodo razni strokovnjaki iz Italije, Madžarske, Avstrije, Slovenije (C. Zlobec). V petek zvečer ob 21. uri bo v cerkvi sv. Roka koncert skladb goriških komponistov Cezarja in Cecilije Seghizzi.

Štandreška dramska skupina nastopila v Biljah in v Solkanu

Dramska skupina prosvetnega društva »Štandrež« bo nastopila v soboto, 7. decembra v Ljubljani, kjer se bo s komedijo Gospod Evstahij z Goriške udeležila srečanja gledaliških skupin iz Slovenije in iz zamejstva. S to vedro igro so štandreški igralci že večkrat uspešno nastopili v letošnji sezoni, zadnja dva nastopa v mesecu novembru, 17. in 30. pa sta bila v Biljah in Solkanu, kamor jih je povabila krajevna skupnost.

Koncert posvečen sv. Ceciliji

Goriški italijanski zbor San Ignazio prireja že 18 let revijo zborov na čast sv. Ceciliji zavetnici petja, ki se vrši v travniški cerkvi v Gorici.

Letošnjega koncerta, ki je bil v petek, 29. novembra sta se udeležila tudi dva slovenska zbora in sicer mešani Podgora pod vodstvom Mirka Špacapana in štandreški, ki ga vodi Valentina Pavio. Izvajanju je sledilo lepo število poslušalcev, ki so napolnili travniško cerkev.

Nastopili so še: »I Madrigalisti di Gorizia«, Corale »S. Maria Assunta«, »Coral di Lucinica«, »L. Fogar«, »S. Ignazio«, »C.A. Seghizzi« poleg obeh slovenskih zborov.

Vsak zbor je zapel po tri skladbe nabožne vsebine; v glavnem so bile na sporedu skladbe klasičnih skladateljev kot Palestrina, Gallus, itd.

Travniški zbor »S. Ignazio« je prvič izvajal motet S. Jericija »Maria mater gratiae« za sedemglasni mešani zbor, ki je vzbudil precejšnje zanimanje. Prijetno sta odmevali tudi dve Marijini pesmi, ki sta ju izbrala za svoj nastop slovenska zbor »Štandrež« in »Podgora«. Vsi nastopajoči so pokazali resno pripravo in doživeto izvajali svoj spored.

Uvod v večer in povezovanje pesmi na sporedu je lepo pripravil g. U. Agati. Ta je prisotne opozoril na obnovenost dela v travniški cerkvi, ki so tako lepo uspela; omenil je tudi

finančne težave v zvezi s tem pevskim srečanjem, ki ga vsako leto pripravlja travniški pevski zbor »S. Ignazio«.

Sovodnje

Priprava na kongres - Krajevna sekcija SSK se je sestala pod vodstvom tajnika Avgušтина Devetaka na Vrhu sv. Mihaela 25. novembra. Glavna točka sestanka je bil razgovor o bližnjem kongresu stranke, ki bo 6. decembra v Gorici. Člani sekcije so se domenili o predlogih za novega pokrajinskega tajnika (zaradi odstopa dr. Špacapana), ter o predlogih za spremembo statuta. Imenovali so delegate za pokrajinski kongres (Branko Černic, Benjamin Černic, Joško Perkon in Remo Devetak). Razpravljali so tudi o političnih strujah v stranki, o skupnem nastopu in programu ter poslanstvu edine slovenske stranke v Italiji. Podčrtali so pomen, ki ga ima SSK kot narodna pluralistična stranka s svojim delovanjem po načelih, ki se uveljavljajo danes tudi v Sloveniji. V zvezi s tem je tudi delovanje sovojenjske sekcije v občini in sodelovanje z občinsko upravo.

Pereč problem je uporaba občinske telovadnice. Polemike se še niso polegale in SZ Soča mora še naprej trenirati v Gorici ali v Sloveniji (!) Pod razno je tekla razprava o javni razsvetljavi, ki je pomanjkljiva, o umazanih smerokazih, o slabem stanju občinskih cest (Škrle), o kotališču na Peči, o ekoloških problemih v občini, posebej o čistilni napravi...

Remo Devetak

Praznik Stelle Matutine

Ko ob 8. decembru (Brezmadežna) Stella Matutina vsako leto praznuje, bi se na koncu »Ignacijevga leta« (450 let Družbe Jezusove in 500 let od Ignacijevga rojstva) radi spomnili prisotnosti jezuitov v Gorici, predvsem tiste manj znane (pogosto se namreč omenja le delovanje jezuitske šole in kolegija). Evangelijsko oznanilo, ki je bilo vedno središče njihovega delovanja, so posredovali s pridiganjem v različnih jezikih, ki so jih ljudje govorili na tukajšnjem področju (italijansko, slovensko, nemško in furlansko), z ljudskimi misijoni, raznimi družbami in organizacijami... in seveda tudi s kulturnim in umetniškim delovanjem.

Tako bodo v petek, 13. decembra ob 17. uri v dvorani na Provinci (Corso Italia 55) tri predavanja, in sicer: — dr. Luigi Tavano, »Vrnitev jezuitov v Gorico (1866 - 1918)«; — prof. Maddalena Malni Pascoletti, »Nekateri vidiki jezuitske umetnosti v Gorici«; — p. Giuseppe Mellinato s. j., »Apostolska in pastoralna dejavnost v Gorici in na Goriškem«.

Na koncu bo tudi čas za vprašanja.

Drugi del praznika pa bo v SOBOTO, 14. DECEMBRA OB 18.30, in sicer: — Slovesna sveta maša (v cerkvi Srca Jezusovega), ki jo bo vodil p. Lojze Bratina, provincial slovenskih jezuitov, in v kateri bo p. Marko Rupnik izrekel svoje zadnje (slovesne) zaobljube Bogu in Družbi Jezusovi: — prijateljsko srečanje s prigrizkom (v prostorih Stelle Matutine); — Srečanje s p. Lojzetom Bratino na temo »Kako slovenska cerkev spremlja dogajanja v Sloveniji in v bivši Jugoslaviji« (okrog 20.30 v prostorih Stelle Matutine).

Vsi lepo vabljeni!

Jezuitska skupnost in mladi v Stelli Matutini

DAROVI

V spomin na pok. Dorico Pavletič - Černic darujejo družine Gergolet Maks, Antoni Vilko, Mikluz Ivan, Soban Marija in Bernard za zbor Rupa-Peč 300.000; za goriške skavte 300.000; za SZ Soča 300.000; za hrvatske otroke 100.000 lir (skupno 1.000.000 lir).

Za Pastirčka: Katrin Komjanc 10.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: v spomin na pok. Malči Urdih daruje družina Legiša iz Mavhinj 50.000 lir.

Za slov. Karitas: Lestani G. 300.000; Marjeta Ušaj 100.000 lir.

Za hrvaško Karitas: v blag spomin na Dorico Pavletič daruje Jožef Blažič 50.000 in N.N. Rupa 50.000 lir.

Za pomoč hrvaškim beguncem: N.N. po 100.000 lir namesto cvetja na grob ge. Franke Ferletič, ge. Nadje Dolenc in g. Ivana Cianija.

Za sklad Mitja Čuk - Gorica: namesto cvetja na grob Franke Ferletič - Černic darujejo sestrice in bratanci Edi, Fabio, Elvia, Marina in Anita 250.000 lir.

Za SGS: namesto cvetja na grob pok. Dorice Pavletič-Černic in pok. Franke Ferletič - Černic daruje družina Nancini iz Dola 100.000 lir.

V spomin na moža in pok. starše daruje gospa Mery B. iz Trsta: za Sv. Gorico 100.000; za Hrvaško 100.000; za Marijanišče 50.000; za kapelo Sv. Petra Leopolda 30.000; za Katoliški glas 20.000 lir.

Za lačne v misijonih: K.K. 100.000 lir.

Za grobajsko cerkev: Stana Kalc 10.000; v spomin Lojzke Grgič daruje: Jožka Grgič 30.000; sorodniki 30.000; Marija in Zora Žagar 20.000; družini Kalc in Baldissin 50.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Željka v spomin tete Lojzke 30.000; Nada Bartaljeva v spomin na mamo Marijo 300.000; družina Ragno ob pogrebu očeta Pavla 100.000, Sonja Leban 30.000 lir.

obvestila

Koncert Godalnega kvarteta Glasbene matice, napovedan za 12. december v okviru koncertne sezone v Gorici, je prestavljen na poznejši datum zaradi bolezni v ansamblu.

Maša za pokojne pevce zbora Mirko Filej bo v ponedeljek, 9. decembra v župnijski cerkvi v Števerjanu ob 18.30. S hvaležnostjo se spominjamo naših pokojnih.

V sredo, 11. decembra ob 20. bo, na sedežu društva Jadro v Romjanu dr. Aleksander Furlan iz Ronk predvajal zanimive barvne diapozitive o severni Evropi.

ACM Gorica vabi k maši za edinost v ponedeljek, 9. decembra, ob 16. uri v Zavodu Sv. Družine.

V soboto, 7. decembra, bo v župnijski dvorani v Nabrežini ob 17.30 miklavževanje s primernim programom.

V Marijinem domu pri Sv. Ivanu ulica Brandesia 27, bo v nedeljo, 8. decembra, ob 17. uri inž. Marjan Jevnikar prikazal svoji potovanji po Ameriki in Aziji v sliki, glasbi in besedi.

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo 2. decembra govoril etnograf dr. Janez Bogataj z ljubljanske univerze na temo: »Kulturna dediščina in naš odnos do nje«.

Začetek ob 20.30.

Izšli sta 1. in 2. številka glasila sklada Mitja Čuk »Škrat«. Mesečnik je v prodaji v Trstu in Gorici.

S.K.P.D. »F.B. SEDEJ«

ŠTEVERJAN

vabi

na predstavitev knjige

»Mi in Brda«

ki bo v Sedejevem domu 10. decembra 1991 ob 20.00.

Knjigo bo predstavil dr. Mirko Špacapan.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

prireja

revijo mladinskih zborov

MALA CECILIJANKA

v Katoliškem domu v Gorici

8. decembra ob 16. uri

PROSVETNO DRUŠTVO »ŠTANDREŽ«

Sreda, 11. decembra 1991 ob 20.30

V mali dvorani župnijskega doma »Anton Gregorčič« v Štandrežu

Predstavitev knjige

MOJA DOBA IN PODOBA

Avtobiografijo msgr. Andreja Marušiča iz Štandreža je za Goriško Mohorjevo družbo pripravil dr. Branko Marušič, ki bo knjigo tudi predstavil

SLOVENSKO KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV

VLOGA MEDIJEV V PLURALIZACIJI SLOVENSKE DRUŽBE

SODELUJEJO:

DUŠAN UDOVIČ - glavni urednik Primorskega dnevnika in predsednik odbora za informiranje pri SKGZ.

DRAGO BALAZIČ - odgovorni urednik informativnih oddaj Radia Slovenije.

SAŠA RUDOLF - namestnik glavnega urednika pri deželni sedežu RAI, odgovoren za slovenska poročila.

LADO AMBROŽIČ - namestni urednik informativnih oddaj Televizije Slovenija.

DANILO SLIVNIK - namestnik direktorja, glavnega in odgovornega urednika Dela.

Večer bo vodil Rudi Pavšič, novinar in predsednik ZSKD Gorica.

Kulturni dom, Ul. Brass 20, v četrtek, 12. decembra ob 18. uri

radio

Spored od 8. do 14. decembra 1991

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Mladinski oder. Enid Blyton: »Pet prijateljev znova na Kirrinovem otoku«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 Janez Povše: Slovenski obračun s samim seboj. 17.00 Krajevne stvarnosti: Z naših prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Moč tišine - 12. oddaja: Neoromantični realizem: Arnič in Polič. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Homer: »Odiseja«, epska pesnitev. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1991. Dekliški zbor Alenka. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 Otroški kotiček: »Možiček Kopitljaček«. 16.00 Mi in glasba. Igor Strawinski: Zgodba o vojaku. Instrumentalna komorna skupina iz Ljubljane. 17.10 Jože Plečnik, slovenski svetovni arhitekt. 17.30 Mladi val.

Torek: 11.30 Homer: »Odiseja«, epska pesnitev. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1991. Moški zbor Skala. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. Jakob Jež: Brižinski spomeniki, kantata.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 11.30 Homer: »Odiseja«, epska pesnitev. 12.00 Zdrava prehrana in gastronomija. 12.15 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1991. Ženski zbor Audite nova. 13.25 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu (1. del). 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu (2. del). 16.00 Mi in glasba. Slovenski solisti v Mozartovih skladbah. 17.10 Jugoslavija po letu '45.

Četrtek: 8.10 Slovenski vojaki v 1. svetovni vojni. 11.30 Homer: »Odiseja«, epska pesnitev. 12.20 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1991. Moški zbor Trta s Koroškega. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.00 Orhipelag Goli. 16.00 Mi in glasba: Gallusovo звоčno bogastvo. 17.10 Četrtekova srečanja: Trst, december 1941. Ob 50-letnici drugega tržaškega procesa.

Petek: 11.30 Homer: »Odiseja«, epska pesnitev. 12.00 Iz Četrtekovih srečanj. 12.30 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1991. Mešani zbor Hrast. 14.10 Otroški kotiček: »Kje je pristalo letalo?« 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 16.00 Mi in glasba: pianista Alenka in Igor Dekleva v našem studiu. 17.10 Kulturni dogodki.

Sobota: 9.00 Slovenska lahka glasba. 10.10 Simfonični orkester RTV Slovenija. 11.30 Homer: »Odiseja«, epska pesnitev. 12.00 Krajevne stvarnosti: Režija in Kanalska dolina. 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon. 16.00 Mi in glasba. Mladi izvajalci: harmonikar Dario Savron. 17.10 Alpe Jadran. 18.00 Janez Povše: Slovenski obračun s samim seboj.

Popravek

Za misijon p. Kosa: v spomin na predrago svakinjko in teto Nadjo Dolenc-Zerjal darujejo Nada, Tullio, Neva in Andi 100.000 lir.

★
Maša na Sv. Gori ob nedeljah in praznikih je ob 8., 10., 11.30 in 16.00 uri.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177 poštni tekoči račun: 1123499
Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Pošt. plačana v gotovini - skupina 1/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice
Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo Società Tipografica Cattolica srl Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318
Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir
Letna naročnina: Italija 45.000 inozemstvo 70.000 zračna pošta 95.000
Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA